

slaget (see Anhanget), efterat være oplæst, under Afstemning, og vedtoges eenstemmigt med 69 Stemmer.

Formanden: Lovforslaget bliver nu at oversende til Landstinget.

Jeg gaaer derpaa til det 6te Nummer paa Dagsordenen, 1ste Behandling af Forslag til Lov om nogle forandrede Bestemmelser i Henseende til Skolelærerehjælpekassernes Indtægter, Udgifter og Bestyrelse. (Lovforslaget findes i Anhanget. Spalte 437).

Sagen foreligger til Behandling i sin Almindelighed. — Rigsdagsmanden for Høstet Amts 2den Valgkreds har Ordet.

Sfæhering: Det er allerede en rum Tid siden, at et aaret Medlem og jeg have indbragt dette Lovforslag, hvis Hensigt jeg dengang havde den Vre at udvikle nærmere for Thinget. Det gaaer ud paa at søge at forbedre Skolelærernes Kaar ved at forbedre deres Udgifter, naar de ikke længere kunne fuldbyrde deres Tjeneste eller sikke deres Familie en taaleligere Stilling end den, de nu have. Jeg troer nemlig, at man skal efterhaanden arbejde hen til, at Skolelærerne i det Hele taget blive stillede som Communeembedsmænd. Da Communerne, navnlig de smaa Communer, ikke ville kunne sikke Skolelærernes fremtidige Stilling, naar de ikke længere kunne tjene i Communerne, og da de vanskeligen ogsaa ville kunne sikke Enernes Fremtid, naar det ikke skeer ved en fælles Bestræbelse fra Communerne, s. Ex. ved en Art indbyrdes Assuranceforening, saa har jeg troet, at denne Side af Sagen maatte man see saa tidligt som muligt at holde fast som den mere almindelige, for at den anden Side, Skolelærernes Stilling og Vønning, kunde blive udviklet med saa meget større Frihed. Jeg har nemlig den Overtydning, at saalænge som Almuehølevæsenet bliver ved at være en Stats-sag, saa faaer det en ringe Betydning, og vil kun udvikle sig i en meget ubetydelig Grad. Naar man først lader det blive en Communesag, naar Kappelysten indtræder, og Indflydelsen af de Dygtigere i Communen kommer til at gjøre sig mere gjældende, og Staten kun staar i sin naturlige Stilling som Control for

de ganske Uformuende ved Siden deraf, saa vil man faae at see, at Forholdet vil udvikle sig paa en langt heldigere og nyttigere Maade. Men hvad Sikkerheden for Skolelærernes og deres Familiers Fremtid, naar de ikke mere kunne virke i Communen, angaaer, da troer jeg, som sagt, at det maa man omfatte med den første Almindelighed. Det er det, der har været Lovens Formaal. Der kan i Enkelthederne møde mange Vanskeligheder, og jeg ventter derfor ogsaa, at de enkelte foreslaaede Bestemmelser ville møde mange Vanskeligheder og Indsigelser fra flere Sider, og maastee endog nødvendigtvis maae undergaae en ikke ubetydelig Tillæmpning, førend de kunne blive til Lov. Det er ogsaa gjerne muligt, at dette Forsøg denne Gang i det Hele ikke vil lykkes; men i alt Fald vil da Banen være brudt; jeg troer det er den Vej, man skal betrede, naar man vil naae et praktisk Formaal. Der er en Ting, som for Dieblirket i høi Grad besværer Skolevæsenet, det er den Nødvendighed, man er i, for Dieblirket at beholde ublevede Skolelærere og lade dem understøtte af yngre Mænd. De yngre Mænd komme derved til at blive for længe i en underordnet uselvstændig Stilling, og blive derfor hurtigt opslidte, førend de egentlig komme til at indtage en Stilling, hvori de ret kunne blive gavnlige, og de ældre blive tilbage, ligeoverfor den skoleføgende Ungdom, i en Stilling, som i sig selv er upassende og jævnligen endogsaa har meget skadelig Indflydelse paa hele Forholdet i Communen mellem Skolelæreren og Indvaanerne. Det er for at afhjælpe denne, som det forekommer mig meget store Ulempe, at vi have bragt dette Forslag ind. Som bekendt, findes der allerede saakaldte Hjælpekasser, idet man ved forskjellige Bidrag samler en Sum, hvis Formaal har været for endeel at understøtte Skolelærere og Skolelærerenker, men ogsaa for endeel har været af en anden Bestaaenhed. Blandt Andet gaae vi løs paa at indskrænke dette sidste Formaal til mere bestemte Gjenstande, som kun angaae Skolelærerne, ikke Skolen, hvorimod vi ikke tilsigte Præmier, som for have været bestemte ved lignende Indretninger. Det er desuden ved den bestaaende Lov en anden Ulempe for disse Hjælpekasser, som vi ogsaa have søgt at afhjælpe. I Be-